

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA FINANCIJSKOG PLANA MUZEJA HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA - SPLIT ZA 2025. – 2027. GOD.

OPĆI DIO

Sažetak i djelokrug rada proračunskog korisnika

Muzej hrvatskih arheoloških spomenika – Split (MHAS) jedan je od najstarijih hrvatskih muzeja i jedini je muzej u Hrvatskoj osnovan s jedinstvenom zadaćom da istražuje, sakuplja, predstavlja i proučava ostatke materijalne i duhovne kulture Hrvata iz razdoblja srednjeg vijeka, od 7. do 15. stoljeća, poglavito iz vremena ranosrednjovjekovne hrvatske države od 9. do 12. stoljeća.

Djelatnost Muzeja od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku, a ostvaruje se u muzeološkom, kulturno-obrazovnom, znanstveno-istraživačkom i izdavačkom programu.

Djelatnost Muzeja je:

- sustavno sakupljanje, iskapanje, istraživanje, proučavanje, stručno održavanje i čuvanje, obrađivanje znanstvenim metodama i prezentiranje arheološkog materijala i hrvatske srednjovjekovne spomeničke građe od VII. do XV. stoljeća;
- vođenje stručnih poslova u svezi sa zaštitom spomeničke građe;
- obavljanje arheoloških i drugih terenskih istraživanja;
- promicanje programa muzejske djelatnosti;
- izdavanje knjiga, časopisa i drugih publikacija;
- priređivanje izložbi arheološke muzejske građe;
- drugi poslovi određeni zakonom i Statutom Muzeja.

Osim muzejske djelatnosti, Muzej provodi i opsežna arheološka istraživanja starohrvatskih lokaliteta, poglavito na svojem matičnom, južnohrvatskom prostoru, u cetinsko-zrmanjskom međuriječju, a ima i bogatu izložbenu i izdavačku djelatnost.

Muzej izdaje stručni časopis *Starohrvatska prosvjeta* od 1895. godine, kao i druge povremene publikacije (knjige, kataloge, vodiče).

MHAS je usmjerio svoj rad na podizanje kulturne obogaćenosti života stanovnika na području u kome djeluju, u granicama RH, ali također i izvan granica, odnosno u inozemstvu, te na privlačenje domaćih i inozemnih posjetitelja kao i na profesionalno povezivanje i umrežavanje s usko povezanim sektorima.

Muzej svoju djelatnost, koja je definirana Statutom Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika - Split, obavlja kao javnu službu, a na temelju godišnjeg programa rada.

Redovitu djelatnost i posebne programe Muzeja financira Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, dio programske djelatnosti financiran je od strane proračuna Grada Splita, Županije Splitsko-dalmatinske, Turističke zajednice Grada Splita. Muzej ostvaruje prihode i od prodaje publikacija i suvenira te davanja na korištenje prostora ustanove za razna javna događanja.

Osnivač Muzeja je Republika Hrvatska. Muzejom upravlja ravnatelj/ica. Upravno vijeće koje se sastoji od pet članova, od kojih tri imenuje Ministarstvo kulture i medija RH, jednog člana imenuje Stručno vijeće i jednog imenuju radnici na slobodnim i neposrednim izborima, nadzire i kontrolira rad ravnatelja.

Ravnatelja/icu Muzeja imenuje Ministar/ica kulture i medija RH.

U Muzeju su trenutno zaposlena 35 radnika/ce, te 1 pripravnica.

Misija

Muzej hrvatskih arheoloških spomenika (MHAS), jedan je od najstarijih hrvatskih muzeja i jedina je takva ustanova u Hrvatskoj osnovana s jedinstvenom zadaćom da istražuje, sakuplja, proučava i predstavlja ostatke materijalne i duhovne kulture Hrvata iz razdoblja srednjeg vijeka, poglavito iz doba samostalnosti ranosrednjovjekovne hrvatske države od 9. do 12. stoljeća.

Muzej nadalje teži jačanju svijesti javnosti o bogatstvu, raznolikosti i iznimnoj vrijednosti kulturne baštine putem svojih zbirki i javnih programa, što provodi muzejskom djelatnošću: prikupljanjem, zaštitom, pohranom, obradom i prezentacijom muzejskih artefakata, a koju ostvaruje kroz muzeološki, kulturno – obrazovni, znanstveno – istraživački i izdavački program.

Muzejska djelatnost obuhvaća: skupljanje, čuvanje i istraživanje civilizacijskih, kulturnih i prirodnih dobara te njihovu stručnu i znanstvenu obradu i sistematizaciju u zbirke, trajno zaštićivanje muzejske građe, muzejske dokumentacije, muzejskih lokaliteta i nalazišta, njihovo neposredno i posredno predočavanje javnosti putem stalnih i povremenih izložaba, te objavljivanje podataka i spoznaja o muzejskoj građi i muzejskoj dokumentaciji putem stručnih, znanstvenih i drugih obavijesnih sredstava.

Vizija

Vizija Muzeja je da kao moderna, javna ustanova na najvišoj stručnoj i znanstvenoj razini, poštujući najviše standarde kvalitete i ažurnosti te koristeći suvremenu tehnologiju i informatizaciju, unaprjeđuje muzejsku struku i znanstveni rad na području svoje djelatnosti.

Vrijednosti koje ustanova promiče

Muzej promiče stručnost, edukativnost i komunikativnost u radu kao vrijednosti koje motiviraju djelovanje zaposlenika i jamče postizanje izvrsnosti u ostvarenju zadanih ciljeva. Promiče se vrednovanje kulturne baštine u cilju njene prezentacije i senzibiliranja javnosti za istu. Promiče se suradnja s lokalnom i stručnom zajednicom.

Zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi

Muzej hrvatskih arheoloških spomenika – Split je javna ustanova u kulturi koja obavlja muzejsku djelatnost sukladno Zakonu o muzejima („Narodne novine“, broj: 61/18, 98/19, 114/22, 36/24), Zakonu o ustanovama („Narodne novine“, broj: 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, 151/22), Zakonu o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi („Narodne novine“, broj: 83/22), Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj: 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 102/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21, 114/22), Temeljnomo kolektivnom ugovoru za zaposlenike u javnim službama („Narodne novine“, broj: 29/2024), Granskom kolektivnom ugovoru za zaposlenike u ustanovama kulture koje se financiraju iz državnog proračuna („Narodne novine“, broj: 46/2018) te Statutom Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika – Split iz listopada 2024. godine.

Redovnu djelatnost Muzej ostvaruje sukladno Zakonu o radu („Narodne novine“, broj: 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 64/23), Temeljnomo kolektivnom ugovoru za zaposlenike u javnim službama („Narodne novine“, broj: 29/2024), Granskom kolektivnom ugovoru za zaposlenike u ustanovama kulture koje se financiraju iz državnog proračuna („Narodne novine“, broj: 46/2018), Zakonu o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj: 120/16, 114/22) te u skladu s internim općim aktima donesenim u skladu s važećim zakonskim propisima.

Nadalje, rad Muzeja provodi se sukladno Zakonu o proračunu („Narodne novine“, broj: 144/21), Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna RH za 2024. godinu („Narodne novine“, broj: 149/23, 125/24) te pripadajućim pravilnicima.

Programska djelatnost provodi se u skladu s osnovnom djelatnosti Muzeja, važećim zakonskim propisima koji reguliraju muzejsku djelatnost te u skladu s ugovorima o korištenju sredstava Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, ugovorima o sufinanciranju programske djelatnosti s tijelima javne vlasti, te ostalim važećim dokumentima o donacijama i sponzorstvima.

Prijedlog plana prihoda i rashoda po izvorima financiranja za 2025. godinu:

Prihodi – redovna i programska djelatnost:	
IZVOR	PLANIRANO U EUR
11 Opći prihodi i primici – državni proračun – redovna djelatnost	1.405.467
11 Opći prihodi i primici – državni proračun – programska djelat.	477.196
31 Vlastiti prihodi – za redovnu/programsku djelatnost	546.620
43 Ostali prihodi	42.601
52 Ostale pomoći i darovnice (gradski, županijski proračuni, HZZ)	46.380
DONOS (plan)	88.187
ODNOS (plan)	-103.228
UKUPNO PRIHODI	2.503.223

Rashodi – redovna i programska djelatnost:	
IZVOR	PLANIRANO U EUR
11 Opći prihodi i primici – državni proračun – redovna djelatnost	1.405.467
11 Opći prihodi i primici – državni proračun – programska djelatnost	1.023.816
31 Vlastiti prihodi – redovna/programska djelatnost	33.880
52 Ostale pomoći i darovnice (gradski, županijski proračuni, HZZ)	40.060
UKUPNO RASHODI	2.503.223

Obrazloženje prihoda i rashoda po izvorima:

Izvor 11:

Prihodi iz državnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti odnose se na prihode za plaće, prijevoz na posao i s posla, ostale rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, božićnica, regres, potpore i sl.) i prihode za materijalne rashode.

Prihodi iz državnog proračuna za financiranje programske djelatnosti planirani su na temelju odobrenog i ugovorenog iznosa za financiranje programa muzejske djelatnosti, očuvanja kulturne baštine te investicijske potpore.

Izvor 31:

Vlastiti prihodi odnose se na prihode od prodaje publikacija i suvenira te pruženih usluga. Usluge dijelimo na usluge proizašle iz muzejske djelatnosti (stručna vodstva, dječje radionice, arheološka istraživanja i nadzor) i usluge od davanja prostora na korištenje te u zakup. Vlastitim приходima financira se dio rashoda za redovnu djelatnost, dio rashoda za nabavu potrebnih osnovnih sredstava kao i dio rashoda za programske aktivnosti.

Izvor 43:

Prihodi za posebne namjene odnose se na prihode od prodaje ulaznica te eventualne prihode s naslova osiguranja i refundacije štete. Prihodima od prodaje ulaznica financira se dio rashoda za redovnu djelatnost, za nabavu potrebnih osnovnih sredstava kao i dio rashoda za programske aktivnosti.

Izvor 52:

Prihodi iz ovoga izvora odnose se na namjenske prihode tj. pomoći od HZZ-a s namjenom financiranja (ili sufinanciranja) rashoda za plaće osoba na stručnom osposobljavanju ili pripravnika – redovna djelatnost te od gradova, županija i turističkih zajednica i to s namjenom financiranja točno određenih programskih aktivnosti definiranih ugovorima.

Izvor 61:

Prihodi za donacije odnose se na sredstva prikupljena donacijama fizičkih i pravnih osoba. Radi se o namjenskim sredstvima čija je namjena financiranje ugovorom određenih programskih aktivnosti.

Projekcija plana prihoda i rashoda po izvorima financiranja za 2026. godinu:

Prihodi – redovna i programska djelatnost:	
PRIHODI	PLANIRANO U EUR
Ukupno po svim izvorima	2.523.944
DONOS (plan)	103.228
ODNOS (plan)	-118.269
UKUPNO PRIHODI	2.508.903

Rashodi – redovna i programska djelatnost:	
RASHODI	PLANIRANO U EUR
Redovna djelatnost	1.485.087
Programska djelatnost	1.023.816
UKUPNO RASHODI	2.508.903

Projekcija plana prihoda i rashoda po izvorima financiranja za 2027. godinu:

Prihodi – redovna i programska djelatnost:	
PRIHODI	PLANIRANO U EUR
Ukupno po svim izvorima	2.524.514
DONOS (plan)	118.269
ODNOS (plan)	-133.310
UKUPNO PRIHODI	2.509.473

Rashodi – redovna i programska djelatnost:	
RASHODI	PLANIRANO U EUR
Redovna djelatnost	1.485.657
Programska djelatnost	1.023.816
UKUPNO RASHODI	2.509.473

UKUPNE I DOSPJELE OBVEZE

	Stanje obveza na dan 31.12.2023.	Stanje obveza na dan 30.06.2024.
Ukupne obveze	138.580	101.982
Dospj. obveze	0	0

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA USTANOVE ZA 2025. GODINU

Prioritet u Planu i programu rada za 2025. godinu Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika je Energetska obnova zgrade Muzeja. Odabran je izvođač za radove na energetskej obnovi i pripreme za početak radova su u tijeku.

Ministarstvo kulture i medija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te Muzej hrvatskih arheoloških spomenika – Split zaključili su Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za Energetsku obnovu Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika – Split u listopadu 2023. godine. Ukupna vrijednost Projekta procijenjena je na iznos od 4.118.632,91 €, dok ukupni prihvatljivi troškovi i bespovratna sredstva dodijeljena po navedenom ugovoru iznose 3.594.426,97 €.

U međuvremenu je izrađen izvedbeni projekt i razrađen je troškovnik te je procjena glavnog projektanta da će troškovi dalje rasti. Stoga je razlika od 524.205,94 € potrebna za uspješno dovršenje projekta obnove zgrade muzeja. Ova sredstva su odobrena kroz redoviti *Program rada ustanove za 2025. godinu*.

Energetska obnova zahtijeva iznošenje uredskoga namještaja, opreme, dokumentacije, knjiga i ostaloga iz zgrade muzeja u iznajmljeno skladište na Stinicama. Za to će biti potrebno osigurati prijevoz i fizičku radnu snagu koja će pomoći pri seljenju. Također će se ugradbeni namještaj i dio knjižnice morati zaštititi od vlage i prašine.

Na Stinicama u Splitu pronašli smo pogodan skladišni prostor koji se nalazi u prostorima starog pogona Dalmacijavina. Skladište iznajmljujemo zajedno s galerijom Meštrović koju također čekaju građevinski radovi. Ovaj prostor planira se zakupiti i tijekom 2025. godine.

Zbog složenosti i raznolikosti građevinskih i strojarskih radova koji se planiraju izvesti tijekom energetske obnove muzeja planira se angažirati *Voditelj gradnje*. On će se brinuti oko izvođenja radova uređenja i izgradnje planiranih zahvata na zgradi, odnosno usluga financijskog, pravnog i tehničkog savjetovanja. Njegov je zadatak omogućiti pravovremenu i učinkovitu provedbu Projekta Energetske obnove Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika. Biti će dužan upravljati projektom obnove i opremanja zgrade muzeja od potpisa ugovora Naručitelja s odabranim izvođačem radova i opremanja, pa do okončanog obračuna i primopredaje građevine.

Osim toga, tijekom 2025. godine planira se nabaviti i nova informatička oprema za novozaposlene djelatnike, a mijenjaju se i stari i postavljaju novi klima uređaji, što spada u redovno održavanje.

MHAS planira pružati mogućnost online kupovine proizvoda (tzv. web shop) inspiriranih eksponatima i umjetninama koji se nalaze u muzeju.

Okoliš Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika čine zelene površine u vlasništvu muzeja. Do sada su košenje trave i ostale radove izvodili Parkovi i nasadi – Split koje je angažirao grad Split, međutim od 2024. godine grad Split se poziva na činjenicu da je riječ o muzejskom prostoru kojeg bismo sami morali održavati. U tijeku su pregovori sa gradom, no da bismo imali osigurano održavanje zelenih površina oko muzeja zatražili smo sredstva za održavanje tijekom 2025. godine.

Arheološka istraživanja za 2025. godinu izvodit će se na ranijim nalazištima poput Bribira, Otresa, Glavicama kod Sinja, Orlića u Kninu, Kaštio u Polačama na otoku Mljetu.

Županija splitsko - dalmatinska osigurala je ove godine 140.000 € za otkup zemljišta južno od lokaliteta Sv. Marta – Bijaći. Riječ je o površini od 5895 m² koja se nalazi južno od ranokršćanskih i srednjovjekovnih ostataka crkve sv. Marte. Ostatak sredstava od 26.000 € potrebnih za otkup zemljišta osiguralo je Ministarstvo kulture i medija RH. Iduće godine planiraju se započeti istraživanja na sv. Marti na novotkupljenoj zemljišnoj parceli.

Uz redovni tisak muzejskoga časopisa Starohrvatske prosvjete, u izdavaštvu se planira tiskati knjiga Vinicija Lupisa i Elvisa Shale o dubrovačko – albanskim temama, odnosno o

dubrovačkim kolonijama i crkvama na području Kosova. Ova srednjovjekovna tema slabo se proučavala i predstavlja jednu od zanemarenih tema nacionalne povijesti i arheologije. Knjiga se planira tiskati dvojezično zbog lakše pristupačnosti široj znanstvenoj javnosti. Također se namjeravaju tiskati katalozi novca "Numizmatička topografija zadarskog područja razvijeni i kasni srednji i novi vijek" i "Ranosrednjovjekovne numizmatičke teme", čime se nastavlja s objavom materijala iz muzejskog numizmatičkog fundusa.

Slijedeće godine planira se održati i međunarodni skup "Gunjačini dani" na kojem se okuplja veći broj znanstvenika iz Hrvatske i Europe.

Iako će Muzej biti zatvoren zbog energetske obnove planiraju se napraviti dvije izložbe koje će se prezentirati u drugim muzejskim ustanovama. U spomen pedeset obljetnice izgradnje muzeja, 2026. godine namjerava se pripremiti izložba o arhitektu M. Kauzlariću koji je projektirao zgradu Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika. Tijekom 2025. godine namjerava se prikupiti građa potrebna za ovu izložbu, a postaviti će se 2026. godine.

Tijekom 2025. godine realizirati će se izložbe Velika seoba naroda u Dalmaciji. Glavna okosnica izložbe biti će lokalitet Knin- Greblje, gdje je nađen najveći broj artefakata iz razdoblja 5.- 6. stoljeća, dok će ostali materijal biti s lokaliteta Kašić – Glavčurak, Unešić, Vrlika, Garjak, Burnum i Narona.

Tijekom 2025. godine održavati će se proslava 1100 godina hrvatskog kraljevstva. Važniji kameni spomenici iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, poput natpisa hrvatskih kneževa, sarkofag kraljice Jelene i drugi, biti će izloženi na međunarodnoj izložbi u Klovićevim dvorima. Kameni spomenici će se restaurirati i pripremiti za transport i izložbu.

Noć Muzeja, unatoč tome što će muzej biti zatvoren, organizirati će kroz posjet lokalitetima Sv. Jere na Marjanu i Sustipan. Tako će građani Splita moći pogledati i čuti predavanja kustosa muzeja o navedenim lokalitetima.

1. Investicijska potpora

- Troškovi usluga voditelja EU projekta Energetska obnova Muzeja HAS

Za usluge voditelja projekta Energetska obnova Muzeja HAS iz EU fondova je osiguran nedovoljan iznos za pokrivanje troškova usluga voditelja EU projekta i iz toga razloga potrebno je osigurati dodatna financijska sredstva.

Predviđeni troškovi.....8.000,00 eura

- Troškovi voditelja gradnje EU Projekta „ENERGETSKA OBNOVA MHAS-a U SPLITU“

Radi osiguravanja uvjeta uspješne provedbe EU projekta i maksimalne apsorpcije bespovratnih sredstava, nužno je osigurati financijska sredstva za NEPRIHVATLJIVE troškove unutar navedenog projekta, a koji se odnose na Voditelja gradnje.

Predviđeni troškovi.....12.000,00 eura

- Projektantski nadzor nad energetsom obnovom zgrade Muzeja HAS (EU projekat)

Energetska obnova zgrade Muzeja provodit će se unutar EU projekta Energetske obnove. Za potrebe nadzora projekata vezanih za navedenu obnovu zgrade potrebno je osigurati projektantski nadzor nad izvođenjem radova.

Predviđeni troškovi.....20.000,00 eura

- *Prijevoz i selidba opreme iz muzeja u skladište tijekom energetske obnove*

Tijekom energetske obnove muzeja morat će se preseliti uredska oprema, knjige i dokumentacija iz muzeja u iznajmljeno skladište na Stinicama u Splitu. Na poslovnoj zgradi muzeja skida se kompletno aluminijsko-stakleno pročelje i stavlja se novo. Dok gradilište bude otvoreno uredski materijal treba biti izvan ureda jer se moraju izvesti radovi predviđeni energetskom obnovom. Ugradbeni ormari i drugi namještaj koji se ne može preseliti zaštitit će se protiv vlage i prašine. Iz izložbenog prostora također se trebaju iseliti namještaj i izložbena oprema (vitrine, stalaže i ostala oprema) kada radovi započnu u velikoj izložbenoj zgradi.

Predviđeni troškovi.....25.000,00 eura

- *Održavanje zelenog okoliša muzeja*

Okolo muzeja se nalazi veća zelena površina koju su ranije održavali Parkovi i nasadi, odnosno grad Split. Iako je riječ o javnim površinama – parku koji koriste građani Splita, grad Split ih odbija održavati jer su u našem vlasništvu. Kako bismo iduće godine održali neposredni okoliš Muzeja urednim, trebamo imati tri puta godišnje košenje trave i šišanje živice te uređenje parcele zasađene oleandrima s južne strane Muzeja. Sjeverno od muzeja nalazi se manja borova šuma koju također treba urediti i očistiti od otpalih borovih iglica.

Predviđeni troškovi.....9.300,00 eura

- *Energetska obnova zgrade Muzeja HAS*

Ukupna vrijednost projekta energetske obnove muzeja određena je u iznosu od 4.118.632,91 eur, dok ukupni prihvatljivi troškovi i bespovratna dodijeljena sredstva iznose 3.594.426,97 eur. U međuvremenu je izrađen izvedbeni projekt i razrađen je troškovnik, procjena glavnog projektanta je da će troškovi dalje rasti. Razlika od 524.205,94 treba se osigurati od sredstava Ministarstva kulture da bi se energetska obnova izvela uspješno.

Predviđeni troškovi.....524.205,94 eura

- *Nabava opreme*

MHAS se aktivirao na ponudi usluge korištenja prostora Muzeja (komercijalni i nekomercijalni najam) za razna događanja (kongresi, predavanja, predstavljanja knjiga, konferencije, koncerti i dr.). Takva događanja polučuju pojačanu usmenu predaju o samom postojanju Muzeja te o njegovom reprezentativnom arhitektonskom prostoru, kao i povećanje vlastitih prihoda. Iz navedenih razloga potrebna nam je dodatna oprema kako bi bili što konkurentniji na tržištu i mogli kompletirati ponudu najma prostora s popratnim asortimanom. Planira se nabavka plexi govornice, razglasa, mikrofona, projektora, glačala, stolnjaka, stropnog sustava šina za izlaganja.

Predviđeni troškovi.....12.333,00 eura

- *Uređenje muzejskih zgrada i okoliša na Bribirskoj glavici*

Muzej HAS na lokalitetu Bribirska glavica posjeduje 2 objekta. U jednom je muzej s postavom nalaza s istraživanja Glavice, a u drugoj je smještena arheološka ekipa za vrijeme istraživanja. Osim toga, sama Glavica proteže se na prostoru od 72000 m² u vlasništvu RH. Oba objekta i okolni prostor zahtijevaju stalno održavanje. U 2025. godini nastavljaju se radovi na održavanju muzejske zgrade, popravku krovišta, održavanju instalacija, održavanju travnatih površina i raščišćavanju zaraslih dijelova lokaliteta.

Predviđeni troškovi.....15.600,00 eura

- *Nabava uredskog namještaja*

Zapošljavanjem novih djelatnika u 2024. godini (pravnik, ekonomist, arhivist i dokumentarist) u Muzeju potrebno je nabaviti 4 uredska stola i stolice, te zidnu policu za dokumente zbog odvijanja normalnog procesa rada. Također je potrebno u sobi za sastanke tapecirati i obložiti 12 fotelja zbog starosti i dotrajalosti.

Predviđeni troškovi.....4.447,00 eura

- *Nabava tri klima uređaja*

U muzeju ima nekih dvadesetak klima uređaja različite starosti koji su se mijenjali kako bi kako koji uređaj dotrajao. Još uvijek ima uređaja najstarije generacije koji imaju samo funkciju hlađenja i kojima se zbog starosti ne mogu nabaviti rezervni dijelovi. Iduće godine zamijenili bismo takva tri uređaja.

Predviđeni troškovi.....2.821,08 eura

- *Nabava drona*

Zbog nepopravljivog kvara na muzejskom dronu DJI Mavic Air 2, potrebna je nabava novog. Dron nam služi kao temeljni alat za foto dokumentiranje arheoloških istraživanja, ali i za rekognosciranje i dokumentiranje već istraživanih arheoloških lokaliteta. Najbolji omjer cijene i kvalitete na tržištu predstavlja Dron DJI Air 3 (DJI RC-N2) Fly More Combo, 4K kamera, 3-axis gimbal.

Predviđeni troškovi.....1.500,00 eura

2. *Izdavaštvo*

- *52. Svezak znanstvenog časopisa Starohrvatska prosvjeta*

Starohrvatska prosvjeta hrvatski je znanstveni časopis osnovan 1895. godine. Prva serija izlazila je do 1904. godine, a u drugom izdanju časopis se počeo tiskati 1927. godine. Treća serija pokrenuta je 1949. godine nakon preustroja Muzeja HAS kada časopis počinje izlaziti kao godišnjak te se od tada, uz dva kraća prekida redovito tiska do danas. Posljednji svezak br. 51 za 2024. godinu u pripremi je za tisak. Starohrvatska prosvjeta sadrži znanstvene i stručne radove koji obrađuju teme iz srednjovjekovne arheologije, povijesti, povijesti

umjetnosti i bio arheologije. Za svaki novi broj nastoji se prikupiti tekstove s rezultatima najnovijih istraživanja i znanstvenih spoznaja s područja navedenih znanosti. Starohrvatska prosvjeta od 2019. godine izlazi dvojezično (na hrvatskom i na engleskom/njemačkom jeziku). Planira se naklada od 300 primjeraka. Starohrvatska prosvjeta dostupna je i u elektroničkom obliku na znanstvenom portalu Hrčak.

Predviđeni troškovi.....22.000,00 eura

-Knjiga: Numizmatička topografija zadarskog područja razvijeni i kasni srednji i novi vijek

U knjizi se donose podaci o dotoku i optjecaju novca na zadarskom području tijekom razvijenog i kasnog srednjeg vijeka i novog vijeka. Obrađuju se pojedinačni, grobni i skupni nalazi. Svi dostupni podaci su temeljito dokumentirani i obrađeni u računalnoj muzejskoj bazi Numiz.

Predviđeni troškovi.....5.600,00 eura

- Knjiga: Ranosrednjovjekovne numizmatičke teme

U knjizi se obrađuje nekoliko numizmatičkih tema od iznimne važnosti za hrvatsku povijest ranog srednjeg vijeka. Raspravlja se o nalazima istočno gotskog novca ostavama i pojedinačnim nalazima, te bizantskog novca završno s krajem 11. stoljeća. Knjiga je posvećena 1100 obljetnici hrvatskog kraljevstva.

Predviđeni troškovi.....10.500,00 eura

- Dubrovačko– albanske teme, autora: dr. sc. Vinicija B. Lupisa i doktoranta Elvisa Shala

Autori knjige V. Lupis i E. Shala po prvi puta hrvatskoj javnosti približavaju iznimno složeni fenomen katoličke i srednjovjekovne baštine Kosova kao posebnog kulturološkog fenomena, nedovoljno vrednovanog kako u kosovskoj, tako i hrvatskoj arheološkoj i povijesnoj znanosti. Knjiga bi se tiskala dvojezično na hrvatski i na engleski jezik.

Predviđeni troškovi.....25.000,00 eura

3. Izložbe

- Izložba “Velika seoba naroda u Dalmaciji“

Izložbom Velika seoba naroda u Dalmaciji namjerava se predstaviti materijal s najznačajnijih arheoloških lokaliteta iz vremena tzv. Velike seobe naroda, koja je u povijesnom smislu, ostavila duboke tragove i na ovom prostoru. Jedna od glavnih okosnica izložbe bit će lokalitet Knin Greblje na kojem je istraženo 218 grobova datiranih uglavnom u 6. stoljeće, no prema novijim znanstvenim spoznajama, dio materijala pronađen u grobovima mogao bi se datirati i kasnije, u 7. stoljeće. Ostali nalazi iz vremena Velike seobe naroda (lokaliteti: Kašić-Glavčurak, Unešić-Veliki Bogočin, Plavno (Knin), Vrlika, Garjak, Burnum, Narona..) koji će biti obrađeni unutar izložbe također su dijelom unutar fundusa Muzeja HAS, a nekolicina njih je tek nedavno pronađena, dok se dio nalazi u drugim muzejima. Uz

arheološki materijal koji se može povezati s Ostrogotima i Langobardima prezentirat će se i istovremeni materijal koji se povezuje sa starosjedilačkim kristijaniziranim stanovništvom. Materijal o kojem će biti riječ na izložbi nikada nije cjelovito izlagan te na doličan način prezentiran kako unutar stručnih arheoloških krugova, tako ni široj javnosti. Izložba će biti postavljena u prostorijama Kninskog muzeja na samoj kninskoj tvrđavi a sljedeće bi godine gostovala po ostalim muzejima Hrvatske. Sastavni dio izložbe je istoimena monografija.

Predviđeni troškovi.....32.300,00 eura

- *Izložba 1100 godina hrvatskog kraljevstva*

Povodom 1100 godina hrvatskog kraljevstva održat će se međunarodna izložba u Klovićevim dvorima. Važniji kameni spomenici iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika poput natpisa hrvatskih kneževa, sarkofaga kraljice Jelene, bit će izloženi na toj izložbi. Svi kameni spomenici moraju se restaurirati i pripremiti za transport i izložbu.

Predviđeni troškovi.....27.800,00 eura

- *Izložba Kauzlarić 5.0 1. dio*

U spomen na 50. obljetnicu izgradnje Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika i njenog autora M. Kauzlarića, planirana je izložba u 2026.g. 1. dio programa obuhvaća dio aktivnosti nužnih za pripremu izložbe tijekom 2025. godine.

Predviđeni troškovi.....2.500,00 eura

4. Muzejska djelatnost

- *Zbirka posuđa u fundusu Muzeja HAS, monografija*

Temeljita obrada keramičke građe iz muzejske zbirke (cjelovite posude) kao edukativnog materijala za studente arheologije u Zadru, Splitu, Zagrebu i Puli, čime se na jednom mjestu sveobuhvatno objavljuje materijal od iznimne važnosti za povijest ranosrednjovjekovne Hrvatske. Aktivnosti: fotografiranje predmeta, lektura i korektura teksta, prijevoda sažetka na engleski, grafička priprema za tisak, autorska korektura teksta, tiskanje.

Predviđeni troškovi.....6.532,00 eura

- *Obrada pokretnog arheološkog materijala s lokaliteta Sipar*

Stručno-znanstvena obrada pokretnog arh. materijala smještenog u depou Muzeja grada Umaga i u depou Arheološkog muzeja Istre, a proizašlog iz istraživanja lokaliteta Sipar koji od 2016. god. MHAS istražuje u suradnji s Muzejom grada Umaga (voditelj istraživanja od 2013. B. Milošević Zakić). U depou Muzeja grada Umaga je deponirano i preliminarno obrađeno kroz Bazu podataka u programu File Maker oko 250 kutija s kasnoantičkim i ranosrednjovjekovnim keramičkim, kamenim, koštanim, metalnim i staklenim pokretnim materijalom, kao i s materijalom datiranim u kasnorepublikansko-ranocarsko rimsko razdoblje. U depou Arheološkog muzeja Istre se nalazi materijal proizašao s istraživanja lokaliteta 60-ih godina 20. st. Materijal u AMI-ju je potrebno fotografirati. Riječ je o

programu koji se nadovezuje na istoimeni program iz 2023. i 2024. god. i predstavlja nastavak istog.

Predviđeni troškovi.....2.300,00 eura

- *Znanstveni skup Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna arheološko povijesna baština*

Organiziranjem skupova Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna arheološko povijesna baština trajno se njeguje uspomena na zaslužnog istraživača najranije hrvatske povijesti, a sudjelovanjem stručnjaka ovoga područja iz zemlje i inozemstva, značajno se doprinosi valorizaciji i popularizaciji hrvatske srednjovjekovne kulturne baštine.

Predviđeni troškovi.....20.000,00 eura

- *NOĆ MUZEJA*

Zbog radova na energetskej obnovi muzejske zgrade, programi će se izvoditi izvan Muzeja. Planirano je otvaranje i stručna vodstva Crkvice sv. Jere i eremitaža, predavanje na lokalitetu Sustipan, te izložba uz glazbeni program.

Predviđeni troškovi.....1.850,00 eura

- *EDUKACIJSKI PROGRAMI, EMA i MDM 2025.*

EDUKACIJSKI PROGRAMI, EMA i MDM 2025. - Likovno-kreativne radionice za mlade (organizirane/školske grupe i individualne) tijekom školske godine i školskih praznika.

Predviđeni troškovi.....2.000,00 eura

- *ARHEO PARK 2.dio*

ARHEO-PARK: Dizajn, izrada i postavljanje 2 interpretacijska totema s multi senzornim sadržajem koji se odnose na spomeničke cjeline u južnom dijelu muzejskog eksterijera. Program obuhvaća i obnovu muzejske signalizacije, te hortikulturno uređenje.

Predviđeni troškovi.....15.866,00 eura

- *ART LEGENDE 2.dio*

Prikupljanje, priprema i obrada građe o umjetničkim djelima koja su sastavni dio muzejskog interijera i njihovim autorima (I. Meštrović, F. Dellale, J. Buić), te zgrade (M. Kauzlarić), s QR codeom za pristup arhivskim člancima, fotografijama i široj dokumentaciji svakog umjetničkog djela i opusa autora. Program se izvodi u suradnji s knjižnicom Muzeja (Silvana Matković).

Predviđeni troškovi.....3.440,48 eura

- *Sudjelovanje na Kongresima i znanstvenim skupovima*

Tijekom 2025. godine organizira se više svjetskih kongresa i znanstvenih skupova na kojima se predviđa sudjelovanje djelatnika Muzeja. Glavni cilj sudjelovanja je prezentacija i promocija hrvatske kulturne baštine.

Predviđeni troškovi.....2.000,00 eura

- *Sudjelovanje s izlaganjem na međunarodnom skupu i Festivalu arheološkog filma (kao član žirija)*

Sudjelovanje s izlaganjem na međunarodnom skupu i Festivalu arheološkog filma (kao član žirija).

Predviđeni troškovi.....1.783,00 eura

5. ARHEOLOŠKA BAŠTINA: ODRŽAVANJE LOKALITETA, ARHEOLOŠKI I KONZERVATORSKI RADOVI

- *OTRES - CRKVINA*

Arheološka istraživanja na lokalitetu Otres djelatnici MHAS-a obavljaju još od kraja 19. stoljeća, a u muzejskim zbirka nalaze se brojni i vrijedni spomenici poput oltarne ograde s imenom kneza Branimira. Od 2017. se provode revizijska i sustavna istraživanja antičke gospodarske arhitekture i srednjovjekovnog groblja. Potrebno je nastaviti s već započetim iskopavanjem periferne zone antičke arhitekture u kojoj su dosad pronađeni ranosrednjovjekovni grobovi, ognjište i druge strukture. Dosadašnji rezultati upućuju na privremeno naseljavanje lokaliteta tijekom ranog srednjeg vijeka, što je potrebno detaljnije provjeriti.

Predviđeni troškovi.....15.000,00 eura

- *OKOLICA BRIBIRA I KNINA*

Rekognosciranjem okolice Bribira i Knina bismo nastavili višedesetljetni rad Muzeja na tim područjima od velikog značaja za Muzej hrvatskih arheoloških spomenika. Istraživanje bi se fokusiralo na zapise iz Marunovih Starinarskih dnevnika te iz Pisma Vladimira Ardalića. Dosadašnjim su rekognosciranjima u posljednje tri godine pronađene tri srednjovjekovne crkve i registriran je veliki broj prapovijesnih i antičkih lokaliteta. Rekognosciranje bi bilo popratni program uz arheološka iskopavanja na tim područjima.

Predviđeni troškovi.....5.000,00 eura

- *14C analize uzoraka iz muzeja*

Ovim bismo programom financirali radio karbonske analize koštanih uzoraka sakupljenih ranijim arheološkim istraživanjima, od kojih su uzorci pohranjeni u Muzeju ili u Sveučilišnom centru za forenziku. Time bi se uvelike doprinijelo boljem poznavanju dosad istraživanih

groblja, poput Ostrovice, Rižinica, Otresa, Biskupije, Bribira, Glavica, Orlića itd. Na analize bi bili poslani prioritetni uzorci prema dogovoru.

Predviđeni troškovi.....4.000,00 eura

- *Arheološka istraživanja i izrada dokumentacije na lokalitetu Galešnik*

Kasnoantička utvrda Galešnik nalazi se na otoku Hvaru, na brdu južno od Jelse. Pored nje je prolazila rimska cesta koja je spajala istočni i zapadni dio otoka. Arhitektonski ostaci utvrde (bedem, stambeni objekti, cisterna) vrlo dobro su sačuvani s dobro očuvanim kulturnim slojevima (od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka) unutar bedema i sačuvanim stambenim objektima i cisternom. Program je nastavak dosadašnjih istraživanja, višegodišnji i sastoji se od arheološkog iskapanja, dokumentiranja pronađenog, kao i određenih analiza nužnih za stvaranje novih spoznaja o lokalitetu.

Predviđeni troškovi.....10.000,00 eura

- *Arheološko istraživanje te konzervacija i restauracija arheoloških nalaza na lokalitetu Rižinice*

Arheološkim iskapanjima bi se prvo dovršilo istraživanje ranokršćanske i ranosrednjovjekovne crkve kako bi konačno precizirali datacije i proces transformacije iz antičke rustične vile u ranosrednjovjekovni samostan. Dalje, potakla bi se istraživanja gornje terase koja je u prošloj kampanji priređena za prihvata mehaničkih strojeva. Usporedno s istraživanjima, radilo bi se na konzervaciji i konsolidaciji zatečenih struktura, a sve kako bi zaštitili lokalitet a i same posjetitelje.

Predviđeni troškovi.....20.000,00 eura

- *Arheološko istraživanje i uređenje lokaliteta Ostrog u Kaštel Lukšiću*

Radi se o višeslojnom lokalitetu na brijegu Balavan u Kaštel Lukšiću. Ovdje je cilj do kraja istražiti srednjovjekovnu utvrdu i nastaviti s njenom konzervacijom, te usporedno nastaviti istraživanje prapovjesnih struktura u samoj blizini te utvrde. Također, podno brijega Balavan, gdje se pretpostavlja srednjovjekovno naselje, u planu je dodatno sondiranje kako bi napokon istražili tragove jednog takvog lokaliteta. Na kraju, radilo bi se na uređenju i prezentaciji samog lokaliteta.

Predviđeni troškovi.....16.500,00 eura

- *Arheološka reanimacija Zabiokovlja, područje imotske krajine*

Nastavak višegodišnjih aktivnosti detaljnog pregleda oko 700 kilometara četvornih područja Zabiokovlja, odnosno Imotske krajine, radi dokumentiranja, registriranja i opisivanja arheoloških lokaliteta, objekata povijesne infrastrukture, te toponima. Obzirom na opseg (između 1500 i 2000 arheoloških lokaliteta i barem još toliko različitih prirodnih i objekata povijesne infrastrukture; jama, špilja, bunara, kamenica, lokava, prometnica, preko pedeset tisuća zabilježenih i lociranih mikrotoponima) planira se priprema i objava više tiskanih svezaka prikupljene građe.

Predviđeni troškovi.....6.500,00 eura

- *Nastavak arheoloških iskopavanja na položaju Gluvine kuće u Glavicama kraj Sinja*

Na položaju zaseoka Poljaci u Glavicama kod Sinja u razdoblju od 1996. do 2000. istraženo je više manjih ranosrednjovjekovnih grobalja smještenih na sjevernoj padini tzv. Grede koja omeđuje sjeverni dio Sinjskog polja. Rezultati tih istraživanja pokazali su se veoma značajnim za upotpunjavanje dotadašnjih spoznaja o kronologiji ranosrednjovjekovnih grobalja u Dalmaciji jer su na većini navedenih položaja utvrđena tri horizonta ukapanja. Najzanimljivije groblje na položaju Gluvine kuće međutim nije nikada istraženo do kraja, a postoje indicije da bi se na neistraženom dijelu nekropole mogli nalaziti paljevinski grobovi, koji pripadaju najstarijem ukopnom sloju. Tijekom 2025. g. planira se u potpunosti istražiti grobove na navedenom položaju, koji se nastavljaju u smjeru sjevera, juga i istoka od položaja sonde istražene 1999. g.. Za istraživanja se predviđa 30 radnih dana.

Predviđeni troškovi.....10.000,00 eura

- *Nastavak arheoloških iskopavanja na lokalitetu Orlič-Zadruga u Kosovom polju kraj Knina*

Na položaju u blizini nekadašnje poljoprivredne zadruge u Orliču kraj Knina dosadašnjim arheološkim iskopavanjima otkriveni su temeljni ostaci većeg rimskog gospodarskog objekta koji se na osnovu numizmatičkih nalaza može vremenski opredijeliti u 4. stoljeće. Unutar objekta i u njegovu okolišu pronađeni su ranosrednjovjekovni grobovi pod humcima okruženi nizom manjih i većih jama ispunjenih pepelom, gorenim drvetom, životinjskim kostima i ulomcima keramike. Također postoje indicije da se u blizini, odnosno unutar ruševina rimske arhitekture nalaze ostaci naseobinskih objekata (poluzemunice). 2022., 2023. i 2024. godine otkriveni su ostaci ranosrednjovjekovne poluzemnice i otpadnih jama sjeverno od antičkog objekta. Tijekom 2025. godine predviđa se nastavak istraživanja južno od dosad istraženog areala na privatnom zemljištu jer je dio lokaliteta koji se nalazi na državnom zemljištu u potpunosti istražen.

Predviđeni troškovi.....18.000,00 eura

- *Antropološka obrada kosturnih ostataka s lokaliteta Glavice, Otres, Rižinice, Crikvine, Biskupija – Crkvina*

Ove se godine planira nastavak suradnje sa Sveučilišnim odjelom za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu na kojem se i do sada obrađivao materijal s istraživanja Muzeja HAS. Do sada su ostali neobrađeni ostaci iz oko 230 grobova sa srednjovjekovnih lokaliteta Glavice, Otres, Rižinice i Crikvine kod Solina te Biskupija - Crkvina, na kojima su radili djelatnici Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika - Split. Svi navedeni lokaliteti važni su za ranosrednjovjekovnu hrvatsku povijest, jer je do sada vrlo malen uzorak osteološkog materijala iz tog razdoblja obrađen i publiciran. Osobito su važni novi nalazi s lokaliteta koji su bili istraživani početkom 20. ili čak i krajem 19. stoljeća (Biskupija-Crkvina, Rižinice).

Predviđeni troškovi.....13.625,00 eura

- *BRIBIRSKA GLAVICA (sustavno arheološko istraživanje, konzervacija, obrada materijala)*

Program za lokalitet Bribirska glavica u 2025. godini sastojao bi se od nastavka terenskog istraživanja, dokumentiranja pronađenih pokretnih arheoloških nalaza i arhitekture, izrade tehničke dokumentacije, obrade materijala, njegove analize i inventarizacije te konzervacije arhitekture istražene 2019. godine. Čitav program će se realizirati kao i do sada u suradnji s Muzejom grada Šibenika i Odjelom za arheologiju i muzeologiju Masarykovog sveučilišta u Brnu.

Predviđeni troškovi.....17.200,00 eura

- *Čišćenje i održavanje arheoloških nalazišta Crkvina i Čuker u Mokrom Polju kod Knina i izrada dokumentacije*

Cilj ovog programa je trajna zaštita i prezentacija kulturnog dobra. Vrsta aktivnosti: Čišćenje terena od raslinja, održavanje i izrada dokumentacije

Predviđeni troškovi.....5.000,00 eura

- *Kaštio u Polačama na otoku Mljetu – arheološki i konzervatorski radovi*

Na utvrđi Kaštio na otoku Mljetu posljednjih godina su se provodila arheološka istraživanja i konzervacija iskopane fortifikacijske arhitekture. Istraživanja su pokazala da je riječ o kasnoantičkoj utvrđi sa kulom na vrhu uzvisine i bedemima koji se trapezoidno spuštaju niz sjeveroistočnu padinu. Nastavit će se s istraživanjem stambenog dijela utvrde i s konzervacijom fortifikacija.

Predviđeni troškovi.....31.000,00 eura

- *Arheološka istraživanja srednjovjekovnog lokaliteta Bijaći - sv. Marta*

Arheološka istraživanja na lokalitetu sv. Marta u Bijaćima, u Kaštelanskom polju zahvatila bi u prostor južno od ranokršćanske i srednjovjekovne crkve. Riječ je o prostoru koji se otkupio 2024. godine i do sada nije bio dostupan za arheološko iskopavanje jer je bio u privatnom vlasništvu.

Predviđeni troškovi.....26.000,00 eura

- *Restauratorsko-konzervatorski zahvati na arheološkom materijalu iz fundusa MHAS Split*

Analiza stanja odabranog materijala za novi stalni muzejski postav. Restauratorsko-konzervatorski radovi na kamenu, metalu, staklu i keramici. Sanacija spomenika. Izrada rekonstrukcija. Finalna obrada navedenog materijala za prezentaciju kroz stalni postav.

Predviđeni troškovi.....6.000,00 eura

6. Informatizacija i digitalizacija arhivske, knjižnične i muzejske građe

- ARHEOLOŠKA OPREMA ZA DOKUMENTIRANJE MUZEJSKE GRAĐE

Za digitalizaciju i dokumentaciju muzejske građe potrebna je adekvatna oprema koja uključuje fotoaparatus, rasvjetu i pripadajuću opremu. Nove fotografije će biti uvrštene u digitalnu inventarnu knjigu i iskorištene za stručne i popularne publikacije.

Predviđeni troškovi.....3.000,00 eura

- Stručna obrada zbirke pergamena, razmjena publikacija, oprema knjižnice MHAS-a

Pergamene i rukopise iz Zbirke pergamena treba sadržajno obraditi tj. dati stručnoj osobi radi prijevoda, transliteracije i izdrade regeste. Potrebno je uvezivanje oštećenih knjiga, nabavka printera za naljepnice te razne knjižnične opreme (držače knjiga, protuklizne trake, stalke za časopise, mini ljestve i drugo).

Predviđeni troškovi.....7.400,00 eura

- IZRADA WEB SHOPA

MHAS osim suvenirnice koja se nalazi u samom objektu muzeja planira pružati mogućnost online kupovine proizvoda (tzv. web shop) inspiriranih eksponatima i umjetninama koji se nalaze u muzeju. Muzejska suvenirnica mora biti povezana sa širenjem ugleda muzejskih zbirki te ujedno biti važno sredstvo oglašavanja i promocije muzeja i njegovih aktivnosti te jačanja suradnje s lokalnim obrtnicima.

Predviđeni troškovi.....13.587,50 eura

- Stolno računalo

Nabava stolnog računala: Intel core i5 13400 BOX, Matična ploča ASROCK B760M-HDV/M.2 D4, Intel B760, Memorija PC-25600, 16G, Kingston Value Ram, SSD 256GB, Kingston KC600, SSD 2TB Samsung 870 EVO, Tvrdi disk 4TB Seagate, Cooler Arctic Freezer, Napajanje 650W, Kućište ANTEC NX100, Tipkovnica + miš LOGITECH MK120, Monitor 27“ DELL.

Predviđeni troškovi.....1.124,89 eura

Ukupno.....1.045.616,00 €

Od toga sredstva Ministarstva kulture i medija1.023.816,00 €

7. Unapređivanje rada

Stručno usavršavanje (stručni seminari, savjetovanja) provodi se sustavno sukladno raspoloživim financijskim sredstvima predviđenim financijskim planom.

Konstantan rad s pripravnicima – mentorstvo.

Unapređivanje u viša muzejska zvanja.

Stručni časopisi i stručne knjige nabavljaju se prema potrebi. A stručni se časopisi prate i online. Sustavno se prati izdavanje stručne literature s ciljem da se nabavi sve što je relevantno za rad MHAS-a barem u jednom primjerku.

Split, 6.studenog 2024.

Ravnatelj:
Miroslav Katić